

Цифрите показват огромния мащаб на щетите

Инж. Спас ТУМБЕВ – главен експерт

в Дирекция „Контрол по опазване на горските територии и ловно стопанство“ в ИАГ

Горските пожари са една от основните причини за деградация на горските екосистеми. Огнената стихия изгаря растителната покривка и голяма част от фауната, увеличава се рискът от възникване на ерозионни процеси, които водят до деградация на почвите вследствие на увеличени повърхностен воден отток. Отделеното голямо количество въглероден диоксид и фини прахови частици замърсяват значително околната среда. Превенцията и борбата с пожарите са изключително важни дейности и са сред основните приоритети на Изпълнителната агенция по горите и нейните структури.

Според статистиката на Националния институт по метеорология и хидрология лятото на 2025 г. е сред най-горещите и едно от най-сухите в България от началото на века. В тези пожароопасни условия през първите 9 месеца на годината в горските територии в страната възникнаха 544 пожара, като обхванаха 154 278 дка, от които на 27 456 дка горите са опожарени върхово. Най-много пожари и засегната площ за същия период е имало през 2000 г., когато са възникнали 1362 пожара на площ 463 522 дка, от които 114 226 дка – върхови, както и през 2007 г. – 1472 пожара са засегнали 429 802 дка, от които 70 335 дка – върхови. През 2024 г. горяха 595 пожара на площ 171 164 дка.

В условията на драстично затопляне и засушаване броят на пожарите и засегнатите от тях територии са значително по-малко от 2000 и 2007 г., което потвърждава, че предприетите организационни дейности оказват своя ефект и е намален значително размерът на причинените щети.

Основната причина за възникването на 58 % от горските пожари през настоящата година е човешката дейност, като само 9 % се дължат на природни явления. Под 1 % са причинени умиш-

лено, а за останалите пожари причините са неизвестни. В повечето случаи те са свързани с човешко действие или бездействие, което показва, че традиционно 90 % от причините за възникването на пожарите у нас се дължат на човешкия фактор.

Министерството на земеделието и храните и Изпълнителната агенция по горите за втора поредна година организираха национална информационно-образователна кампания „Безотговорността е най-опасната искра“ с цел да информират всички възрастни и социални групи за катастрофалните щети, които нанасят пожарите.

За подобряване на превантивната дейност Изпълнителната агенция по горите и Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ извършиха съвместни проверки в горските територии с интензивни туристически потоци. Проверени са над 3030 лица и обекти на места с висока посещаемост от хора, попадащи във или в непосредствена близост до горски територии. При проверките са дадени 17 предписания и е образувано 1 административнонаказателно производство.

И през 2025 г. утвърденият план за взаимодействие между ИАГ и ГД ПБЗН бе изпълнен съобразно поставените срокове. В някои поделения и общински структури има неизпълнение в пълен обем на предвидените мероприятия, за което са дадени 39 предписания.

При заложили за изпълнение 1 662 917 л.м минерализовани ивици през настоящата година са реализирани 1 765 184 линейни метра. От заложили 1 307 310 л.м бариерни прегради са изпълнени 1 337 020 л.м, при заложили 1 405 992 л.м лесокултурни прегради са изпълнени 1 391 558 линейни метра.

Вследствие на високия риск от възникване на пожари министърът на земеделието и храните д-р Георги Тахов издаде

заповед № РД09 – 679/27.06.2025 г., с която се въвеждат ограничения при извършването на дейности в земеделските земи.

Независимо от взетите превантивни мерки горските пожари засегнаха 34 263 дка иглолистни насаждения, 87 886 дка широколистни насаждения, 12 262 дка смесени насаждения, а 19 867 дка са опожарените тревни, незалесени площи и мъртва горска постилка. Изгорелите горски територии – държавна собственост, са на площ 102 647 дка, общинска собственост – 40 426 дка, частна собственост – 10 139 дка, църковна собственост – 10 дка, а засегнатите територии, собственост на юридически лица, са 1057 декара.

И през настоящата година най-тежка бе ситуацията с пожарите през юли и август, когато възникнаха 335 пожара, обхванаха обща площ 131 982 дка, от които 27 400 дка – върхови. Най-много са изгорелите горски площи в РДГ – Благоевград – 39 746 дка, като пожарът, възникнал на територията на ДГС – Струмяни, и обхванал горски територии в границите на Горските стопанства в Струмяни, Кресна и Сандански, опожари 37 641 дка, от които 17 524 дка – върхово. Това е един от най-мощните пожари от 2000 г. насам, причинил огромни щети, възстановяването на които ще отнеме много време и ресурси.

Значителни по големина са опожарените площи на територията на Регионалната дирекция по горите в Кърджали – 39 363 дка (ДГС – Маджарово – 13 049 дка, ДЛС „Тополовград“ – 12 995 дка), РДГ – Бургас – 24 595 дка (община Сунгурларе – 13 650 дка, ДГС – Средец – 3481 дка, ДГС – Карнобат – 3136 дка), РДГ – Бургас – 15 233 дка (ДГС – Белоградчик – 6571 дка, ДГС – Видин – 4586 дка), РДГ – Сливен – 12 005 дка (ДГС – Елхово – 9974 дка) и РДГ – Кюстендил – 7816 дка (ДГС – Трън – 6516 дка).